

WENTYLACJA

- 1* 628.512:66 T2 — 1.52
Urządzenia odciągowe przy dużych kadziach — „Absauganlage für grosse Bottiche“. Securitas Nr 3, 1950, s. 40. — Kadzie są zwykle zaopatrzone z dwóch lub więcej stron w urządzenia odciągowe. Zadaniem tych urządzeń jest odprowadzenie na zewnątrz szkodliwych par wydobywających się z kadzi. Nowa metoda łączy instalację ssącą z instalacją nadmuchową. Powietrze tłoczone jest pod ciśnieniem poprzez rurę, w której znajdują się niewielkie otwory. Zastosowanie opisanego w artykule urządzenia nie wymaga dużego nakładu kosztów, a umożliwia przebywanie w bezpośredniej bliskości kadzi bez narażenia zdrowia. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit, Nr 1, 1951).
- 2* 628.511:628.84:658.2 T2 — 1.52
 Nadiożdin J.: **Aparat klimatyczny**. „Maszina Klimata“. Nauka i Życie, mies., Nr 10, paźdź. 51, s. 38; B₅, 0,5 str., 2 rys., — W moskiewskiej fabryce „Kompresor“ zainstalowano przenośny aparat klimatyzacyjny, który równocześnie ochładza powietrze, oczyszcza je z pyłu i nawilgaca. Ochładza około 10.000 metr. sześciennych powietrza na godz., przy czym zużywa bardzo mało energii.

OŚWIETLENIE

- 3* 331.87:613.645:628.976 T2 — 1.52
 Ładyński Z.: **Sztuczne oświetlenie w zakładach przemysłowych**. Architektura, Nr 8, sierp. 51, s. 267; B₄, 8,2 str., 10 fot., 12 rys., 4 wykr., 3 tabl. — Autor zapoznaje czytelnika z pojęciami fotometrycznymi oraz podaje warunki dobrego sztucznego oświetlenia zakładów pracy. Omawiając barwy porusza ich wpływ na wydajność pracy, psychikę robotnika, higienę, bezpieczeństwo i piękno światła. Następnie omawia krótko źródła sztucznego światła. Dużo miejsca poświęca autor rodzajom oświetlenia, podkreślając tendencję dzisiejszej techniki oświetleniowej opierającej się na oświetleniu rozproszonym, oświetleniu dużymi powierzchniami świecącymi (rury fluoryzujące). W końcu podaje przykłady wykonywanych urządzeń świetlnych (oświetlenie bezpośrednie, półpośrednie i pośrednie).
- 4* 523.7:613.645:628.9:725 T2 — 1.52
 Nowakowski T.: **Słońce w architekturze i urbanistyce**. Architektura, mies., Nr 8, sierp. 51, s. 251; B₄, 4,5 str., 12 rys. — Autor omawia zagadnienia oświetlenia różnych budynków w zależności od szerokości geograficznej, pory roku i pory dnia. Następnie porusza sprawę natężenia światła słonecznego w zależności od kąta padania promieni. Mówiąc o promieniowaniu naturalnym wyróżnia promieniowanie słońca i rozproszone promieniowanie nieba, jako składniki promieniowania sumarycznego. Wyróżniając w promieniowaniu światło widzialne, ultrafiolet i podczerwień, autor zwraca uwagę na wpływ atmosfery na skład promieniowania, szczególnie rozproszonego, gdzie ultrafiolet występuje w takiej samej ilości w dni pogodne jak i w pochmurne. Podkreśla działanie światła słonecznego, jako ważny czynnik w nowoczesnym budownictwie, szczególnie decydujący o zdrowotności pomieszczeń.

- 5* 628.93:658.87 T2 — 1.52
 Kraayvanger E. H., Kraayvanger H. M.: **Recja w oświetleniu sklepowym**. „Revolution in Store-lighting“. Light. Rev. Amsterdam, Nr 3, 51, s. 2; A₄, 8 str., 11 fot., 6 rys. — Ciekawe rozwiązanie oświetlenia domu towarowego przy użyciu armatury w formie kratownicy. Możliwość umieszczenia grup świetlnych składających się z rur fluoryzujących i żarówek w dowolnych kasetonach i zasłaniania rur żaluzją. Możliwość dowolnego rozmieszczenia reflektorów.

- 6* 621.32:628.9 T2 — 1.52
Nowe urządzenia oświetleniowe. „New Lighting installations“. Light, a Lighting, London, mies. t. 64, Nr 2, sierp. 51, s. 220; C₅, 3 str., 4 fot., 1 rys. — Artykuł opisuje światło mieszane żarówek zwykłych i rur fluoryzujących umieszczonych w podwieszanej kratownicy w sali restauracyjnej, oświetlenie rurami fluoryzującymi okrętu i sali pokazowej. W tym ostatnim przypadku przewidziano możliwość przygaszania światła (podany jest schemat).

- 7* 621.327.43:628.972 T2 — 1.52
 Oleszyński T.: **Nowe źródło światła — świetlówka** (lampa fluoryzująca). Architektura, mies., Nr 8, sierp. 51, s. 275; B₄, 3 str., 1 fot., 9 rys., 2 wykr., 3 poz. bibl. — Autor zapoznaje nas z budową i działaniem rury fluoryzującej, podaje dane techniczne, omawiając jednocześnie zalety i zakres jej stosowania w technice oświetlenia wnętrz. Artykuł b. ciekawy, zaopatrzone w odpowiednie rysunki objaśniające.

MASZyny I URZĄDZENIA

- 8 614.821.3:690.26 T2 — 1.52
Urządzenia hydrauliczne do zastosowania przy drabinach. „Hydraulisches Gerät für Leitern“. Industr. Safety Survey, Nr 5, 1950, s. 192 wg Safety Engng. 1950. Opis urządzenia pozwalającego na bezpieczne oparcie drabiny o nierówną powierzchnię przy pomocy dwóch połączonych między sobą hydraulicznych elementów, umożliwiających przetłaczanie oleju z jednego ramienia do drugiego. Przyrząd ten używany jest z powodzeniem od dwóch lat przez strażaków, malarzy, elektryków itp. Jest on wykonany w taki sposób, że można go użyć do wszelkich rodzajów drabin drewnianych i metalowych. Stopa drabiny jest zaopatrzona w przegub, co pozwala na całkowite dopasowanie tej części do nierówności terenu oraz do zamocowania jej na lodzie, śliskim asfalcie i miękkim gruncie. (wg Sichere Arbeit, Nr 1, 1951).
- 9 614.8:667.67 T2 — 1.52
Nowy aparat do barwienia drewna przez przypalanie. „Eine neue Vorrichtung zum Abbrennen von Farben“. Doe het Veilig Nr 5, 1950, s. 103. — Przy barwieniu drewna za pomocą lampy lutowniczej płomień dostawał się w szpary i mógł wywołać pożar. Obecnie zastąpiono otwarty płomień rozżarzoną metalową płytką. Przyrząd ten nazwany „palnikiem płytowym“ jest już szeroko stosowany w Holandii. Artykuł zawiera opis budowy aparatu oraz sposób jego użytkowania. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP (wg Sichere Arbeit, Nr 1, 1951).

- 10 614.8:621.86—78:674.02 T2 — 1.52
 Ambrosius L.: **Pętla z ruchomym hakiem do podnoszenia pni drzewnych**. „Holzumschlag mit der beweglichen Hakenseilrolle“. Die Berufsgenossenschaft, Nr 8, 1950, s. 188. — Opis przyrządu, którego zastosowanie zmniejsza szybkość niszczenia liny stalowej do podnoszenia pni drzewnych oraz zapewnia całkowite bezpieczeństwo robotnikom. Praca przy użyciu tego przyrządu jest znacznie lepsza niż przy użyciu dotychczas stosowanych sposobów wiązania pni drzewnych i powoduje zwiększenie wydajności o 40 do 50%. Streszczenie w bibl. CIOP (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

- 11 658.567.1:677 T2 — 1.52
Praktyczne urządzenie do zgarniania odpadków z podłogi. „Praktische Kehrvorrichtung“. Arbeiterskyddet Nr 7, 1950, s. 202; 1 rys. — W fabryce A. G. Gamlestandens w Göteborgu zastosowano pomysłowe urządzenie do zgarniania odpadków w przędzalni. Urządzenie składa się z dwu lekkich prętów złączonych w postaci nożyc. Z jednej strony pręty zakończone są drewnianymi rączkami, z drugiej strony przymoco-

wane są dwie deseczki połączone zawiasami. Deseczki zaopatrzone są od spodu w paski metalowe lub wyłożone są warstwą wołoku o grubości ok. 15 mm. Urządzenie okazało się bardzo praktyczne zwłaszcza na gładkiej podłodze. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

12 614.8:658.23:669.683 T2 — 1.52
Urządzenie do przenoszenia blach. „Vorrichtung für die Beförderung von Blechtafeln“ — *Industr. Accid. Prevent Bull.* Nr 193, 1951, s. 11. — Trudności jakie występują przy przenoszeniu blach np. w walcownikach blach lub magazynach dają się zmniejszyć przez zastosowanie specjalnego uchwytu. Składa się on z metalowej czaszy kulistej, której krawędź zakończona jest gumowym pierścieniem. Na czaszy umocowana jest, zaopatrzona w nacięcia, rączka o długości 14 cali. Poprzez dociśnięcie czaszy do powierzchni blachy pierścień gumowy ulega ugięciu i pod czaszą wytwarza się próżnia powodując silne przyleganie do blachy. Wtedy blachę można przesuwać lub przenosić bez obawy skaleczenia ręki. Czas przenoszenia zostaje znacznie skrócony, zbędne staje się używanie rękawic ochronnych. Opisany uchwyt waży 1,5 funta, jest wygodny w użyciu, może utrzymać znaczny ciężar — do 75 funtów. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

13 614.833.4:621.595:661.937 T2 — 1.52
Nowy rodzaj zaworów przy butlach z tlenem. „Neue Sauerstoff-Flaschenventile“, *Securitas* Nr 3, 1950, s. 85. — W przeciwieństwie do istniejących zaworów główka zaworu opisanego w artykule nie jest dociskana do gniazda przy pomocy sztywnego trzpienia, lecz przy pomocy sprężyny. Przy otwieraniu zaworu sprężyna zostaje stopniowo zwalniana i wpływ gazu następuje w sposób łagodny, zwiększając się w miarę zmniejszenia nacisku wywieranego przez sprężynę. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

14 614.893.6:621.791.78—78 T2 — 1.52
Nowy ekran ochronny dla spawaczy. „Ein neuer Schweisserschild“. *Soudere et techniques connexes*, 1950, s. 91. — W górnej części ciemnego szkła ochronnego znajduje się pasek szerokości około 15 mm, którego przezroczystość umożliwia dojrzenie spawanego przedmiotu, lecz chroni oczy przed oślepieniem. Przez tę część ekranu można patrzeć na sam łuk bez szkody dla oczu. W górną część ekranu wbudowana jest żarówka zasilana przez spawarkę, włączona pomiędzy elektrodę spawarki i przedmiot spawany. W zależności od wielkości napięcia spawarki stosowane są żarówki na napięcia: 40 V, 60 V lub 80 V. Ekran ten nie tylko stanowi ochronę oczu, lecz przyczynia się do przyspieszenia pracy, zwłaszcza przy spawaniu drobnych sztuk, kiedy następują częste przerwy w pracy. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

15 614.8:621.85:677.46 T2 — 1.52
Własności lin nylonowych. „Die Eigenschaften von Sainen aus Nylon“. *Industr. Accid. Prevent. Bull.*, t. 19, Nr 192, 1951. — Wobec sporadycznego stosowania w przemyśle lin nylonowych trudno jeszcze obecnie o przeprowadzenie dokładnego porównania pracy lin wykonanych z nylonu, włókna i drutu. Z doświadczenia wiadomo, że kilkakrotnie rozciąganie liny nylonowej nie powoduje pęknięcia poszczególnych nitów. Temperatura ponad 400° Fahrenheitida wywołuje szybkie zmniejszenie wytrzymałości nylonu na rozciąganie. Nylon nie płonie, lecz stapia się w wypadku bezpośredniego zetknięcia z płomieniem. Poleca się zachowywanie przy magazynowaniu lin nylonowych takich samych środków ostrożności jak przy przechowywaniu innych rodzajów lin, gdyż nylon jak i inne włókna nie znosi słońca. Zaletą nylonu jest jego odporność na wilgoć. Pod wpływem wody tkanina nylonowa nie pęcznieje i nie traci giętkości. Wytrzymałość wilgotnej tkaniny zmniejsza się tylko o 10—25%. Tkanina nylonowa nie pleśnieje. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

PATOLOGIA PRACY

16 616—099:661.851 T2 — 1.52
 Pecora L.: **Badanie myelogramu w trakcie zatrucia ołowiem.** „Contribution a l'etude du myelogramme au cours de l'intoxication par le plomb“. *Folia Medica*, t. 33, Nr 8, 1950, s. 365; 17 str. — Autor badał szpik kostny 10 królików, zatrutych ołowiem. Jak się

okazało, nie można na tej podstawie stawić rozpoznania. Bardziej realnym jest ustalenie erytroblastów, ale te występują przeważnie tylko w początkowych stadiach zatrucia. (Wg *Arch. Med. profess.*, t. 12, Nr 3, 1951).

17 616—099:661.851 T2 — 1.52
 Dauphin J.: **Rozpoznanie radiologiczne ołowicy.** „Sur un diagnostic radiologique de saturnisme“. *J. Radiologie*, t. 30, Nr 11—12, 1949, s. 664. — Autor podaje przypadki zatrucia ołowiem po spożyciu królików, padłych w czasie polowania. W mięsie królików znajdowano części kul ołowianych, które wywołały ołowicę. (Wg *Arch. Med. profess.*, t. 12, Nr 3, 1951).

18 616—099:661.851 T2 — 1.52
 Vigliani E. C.: **Studia nad ołowicą we Włoszech.** „Estudios sobre Saturnismo en Italia“. *Med. Dep. Report y Trabaja*, t. 14, Nr 85, 1950, s. 3118; 12 str. — Ołowica znikła prawie w zupełności u drukarzy we Włoszech Północnych. W środkowych i południowych, zdarzają się przypadki. W fabryce samochodów stwierdzono 63 przypadki ołowicy, występującej w formie nadczynności tarczycy. Alkohol pogłębia objawy chorobowe. Ołów jest wylapywany przez ciało czerwone, poza tym znajduje się w żółci. Ciałka tzw. nakrapiane, odgrywają zasadniczą rolę w rozpoznaniu. Zapalenie nerek występuje tylko w ciężkich przypadkach ołowicy. (Wg *Arch. Mal. profess.*, t. 12, Nr 3, 1951).

19 616.24:662:661.993 T2 — 1.52
 Donald K. W.: **Reakcja na dwutlenek węgla górników dotkniętych pylicami.** „Reaktion auf Kohlendioxyd bei Pneumokoniosen von Kohlengrubenarbeitern“. *Arch. Ind. Hyg. Occup. Med.*, Nr 3, 1950. — Autor wskazuje na fakt, że pylica często występuje łącznie z roztrzeniem płuc. Stąd też wyniki badania oddechu jak np.: wydolności płuc, tolerancji ruchowej oraz określenie pojemności klatki piersiowej zostaje przez obie choroby znieskształcone. W wielu wypadkach trudno ustalić, czy roztrzeń płuc jest zjawiskiem pierwotnym, czy wtórnym i w jakim stopniu opóźledza proces oddychania. Można więc przypuszczać, że działa tu jakiś inny czynnik, którego nie udaje się wykryć przy pomocy badań rentgenologicznych. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

20* 616—057:616.24—003.656.67:628.511 T2 — 1.52
 Marcinkowski B. I.: **W związku z art. prof. Wigdorczyka Pneumokonioza i silikozą.** „Po powodu statji prof. N. A. Wigdorczyka „Pniewmo-konioz i silikoz“. *Gigijena i Sanit. mies.*, Nr 7, lip. 51, s. 26, B5, 3,7 str. — Pylica jako zawodowe zwiłknienie może być uwarunkowane działaniem różnego rodzaju pyłów nieorganicznych. Najsilniejsze jest działanie pyłu, zawierającego krzemionkę, wobec czego krzemica płucna (silicosis) wymaga najwięcej uwagi.

21 546.621:616.24—003.656.67:628.511 T2 — 1.52
 King E. J., Wright B. M., Ray S. C., Harrison V.: **Wpływ aluminium na zmiany w płucach powstałe na skutek krzemicy.** „Die Wirkung des Aluminiums auf die verbildende Wirkung der Silikose nach Einatmung von Quarz“. — *British Journ. of Ind. Med.* Nr 1, 1950. — Artykuł omawia szczegółowo badania nad działaniem neutralizującym pyłu aluminium wdychanego jednocześnie z pyłem kwarcowym. Doświadczenia, dokonane na organizmach zwierzęcych, przy zastosowaniu pyłu aluminium, wykazały tylko opóźnienie degeneracji tkanki płucnej, nie dały jednak odpowiedzi, czy postęp choroby może być wstrzymany. Badania trwają nadal, jednakże w międzyczasie jedynym sposobem walki z krzemicą pozostaje badanie warunków powstawania pyłu przemysłowego, a następnie usuwanie go z powietrza. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg *Sichere Arbeit*, Nr 1, 1951).

22 546.621:616—084:616.24—003.656.67 T2 — 1.52
 Brovne E. W., Winkler J. R.: **Rola aluminium w terapii i profilaktyce krzemicy.** „Die gegenwärtige Stellung des Aluminiums in der Therapie und Prophylaxe der Silikose“. *Arch. Ind. Hyg. Occup. Med.*, Nr 3, 1950. — Leczeniu krzemicy poświęcono dotychczas zbyt mało uwagi. W większości wypadków poprawa w stanie zdrowia była raczej wywołana czynnikami psychicznymi, podczas gdy obiektywnie

nie zdołano stwierdzić poprawy obrazu płuc i ich funkcjonowania. Wśród górników kanadyjskich stwierdzono w wielu wypadkach dalszy postęp choroby mimo zastosowanego leczenia przy pomocy aluminium. Bliższych danych na ten temat jeszcze brak. O ile wiadomo aluminium nie działa szkodliwie na zdrowie lub dotknięte krzemicią płuca, jeśli podawane jest w odpowiednich dla celów terapii lub profilaktyki ilościach. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1950).

23 552.3:614.24:622 T2 — 1.52
King E. J., Ray S. C., Harrison C. V., Nagelsmid: **Działanie pyłu granitowego na płuca szczurów.** „Die Auswirkungen des Granites auf die Lungen von Ratten“. — Brit. J. Industr. Med., Nr 1, 1950. — Pył granitowy (pochodzący z Kornwalii) został wprowadzony do płuc szczurów poprzez krtań. Składał się on z mieszaniny łyszczyku i szpatu polnego z 15% domieszką kwarcu i spowodował umiarkowaną retikulosę płuc, bez porównania mniejszą niżby to uczynił czysty kwarc. Autorzy wyrażają więc przypuszczenie, że istnienie łyszczyku i szpatu polnego w granicie neutralizuje działanie kwarcu. Krzemiany te posiadają prawdopodobnie własność przeciwdziałania tworzeniu się, pod wpływem kwarcu, włóknistych zmian w płucach. Można by zadać sobie pytanie, czy własności tej nie powoduje aluminium, będące składnikiem wspomnianych krzemianów. Słona mgła pyłu łupkowego zawiera bowiem aluminium w wolnej postaci. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

24 613.63:616—099:661.845 T2 — 1.52
Dubois D.: **Zatrucie berylem.** Die Giftigkeit des Berylliums. Arch. Mal. Profess., Nr 3, 1950. — Autor omawia zmiany organiczne, spowodowane zatruciem berylem, a mianowicie zahamowanie procesu użytkowania węglowodanów przez organizm, raka kości, krzywicę i inne. Wobec coraz szerszego stosowania tego metalu tworzącego korzystne związki z innymi metalami, wzrosło również niebezpieczeństwo zatrucia. Badania robotników, zatrudnionych w fabrykach, w których dokonywana jest przeróbka berylu potwierdziły całkowicie teoretyczne założenia. Badania te wykazały również, że beryl tworzy w żywych komórkach podobne związki jak wapń i magnes, lecz nie spełnia odpowiednich funkcji biologicznych. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

25* 616—099:661.97 T2 — 1.52
Thruwert L. M.: **O chronicznym zatruciu tlenkiem węgla.** „A propos de l'oxycarbonisme chronique“. Arch. Mal. profess. Paris, t. 12, Nr 4, 1951, s. 412, A5, 3,7 str., 2 tabl., 19 poz. bibl. — Metoda Nicloux, oznaczania zawartości CO we krwi przy chronicznym zatruciu nie jest odpowiednia i nie daje właściwych wyników. Badania królików, poddawanych w ciągu wielu miesięcy działaniu stosunkowo nieznacznej zawartości CO w powietrzu wykazały, że nie szkodzi to ich zdrowiu. Powtarzanie niezbyt silnych zatruczeń tlenkiem węgla wywołuje w organizmie reakcje narządów kwiotwórczych w postaci poliglobulii. Pod wpływem różnych schorzeń może pojawiać się w ustroju tzw. pseudohemoglobina, która posiada znaczne powinowactwo do tlenku węgla i wzmagająca przez dłuższy czas oksykarbonemę. Opracowana przez autora metoda oznaczania zawartości CO we krwi pozwala ustalić czy dany stan jest „normalny“ (np. u palaczy), czy też jest wyrazem zatrucia tlenkiem węgla przy pracy zawodowej.

26 613.63:615.15:665.5 T2 — 1.52
Levrat M., Rache L., Lanternier: **Choroby krwi wywołane działaniem nafty.** „Blutkrankheiten infolge „Petrolismus““. Arch. Med. profess., Nr 1, 1950. — Autorzy omawiają wypadek trombopenii u 28-letniego robotnika, zatrudnionego od trzech lat w archiwum graficznym w atmosferze par benzenu. Pomieszczenie pracy posiadało niewystarczającą wentylację. Schorzenia wywoływane przez naftę występują stosunkowo rzadko. Zostały one opisane przez Duvoira (Francja), który dał im nazwę „petrolismus“. W opisanym szczególnym wypadku nie można było ściśle stwierdzić związku pomiędzy chorobą i wdychaniem szkodliwych na zdrowie par. Pomimo tego można jednak dopatrywać się związku pomiędzy warunkami

pracy i schorzeniem krwi. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

RÓŻNE

27* 331.822/3:351.83:658.57/47 T2 — 1.52
Koryzna Z.: **Ochrona pracy w ZSRR.** Prz. Zagadn. Soc., dwumies., Nr 2, 1951, s. 52; B5, 11 str., 6 poz. bibl. — Artykuł stanowi zwięzłą analizę podstawowych założeń zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy w ich rozwoju historycznym w ZSRR. Omówiona jest skomplikowana struktura organizacyjna oraz ustawodawstwo z tej dziedziny. Autor opisuje zakres prac i działalność poszczególnych organów służby bhp., opartą na szczegółowo opracowanych przepisach i normach. Rozbudowany aparat służby bhp., kontrolowany jest przez sieć technicznej i społecznej inspekcji pracy przy współdziałaniu aktywnie związkowego. Współpraca ta dała w praktyce dobre wyniki. Autor podkreśla konieczność szerszej popularyzacji osiągnięć radzieckich w tej dziedzinie w zastosowaniu do prac na naszym terenie.

28* 331.822/3:658.283 T2 — 1.52
Hajek H.: **Organizacja służby ochrony pracy w przemyśle.** „Die Organisation der Unfallverhütung den Betrieben“. Werkstattd. u. Betrieb, München, mies., Nr 8, sierp. 51, s. 339; A4, 3,5 str., 2 rys., 2 tabl. — Odpowiedzialność przedsiębiorcy za nieszcześliwe wypadki na terenie zakładu pracy zmusza kierownictwo do zorganizowania w ramach własnego przedsiębiorstwa służby ochrony pracy. Artykuł omawia organizację takiej służby w odniesieniu do wielkich, średnich i małych zakładów, analizuje zakres działania i odpowiedzialność jej członków oraz czynniki wpływające na sprawne działanie organizacji. Uwzględnienie w naszych zakładach przemysłowych wielu spośród poruszonych w artykule zagadnień bezwzględnie przyczyniłoby się do wzrostu bezpieczeństwa pracy.

29* 31:331.86:614.8 T2 — 1.52
Bures Z.: **Przez zaprawę i wychowanie — do bezpieczeństwa pracy.** „Zacvičovanim a vychovotou k bezpečnosti práci“. Podniková Organ. (Prah). Nr 10, paźdz., 1951, s. 410; A4, 3 str., 1 tabl., 9 poz. bibl. W artykule omówione jest zagadnienie wychowywania i instruowania pracowników w stosowaniu zasad bezpieczeństwa pracy w Czechosłowacji. Przytoczone są statystyki, stwierdzające większą ilość wypadków wśród młodzieży i pracowników nowoprzyjętych w stosunku do pracowników przeszkolonych.

30 31:614.8—027.2:658. (44) T2 — 1.52
Co mówi statystyka wypadków. „Was die Unfallsstatistik erzählt“. Prevention et Sécurité, Nr 10, 1950. — Terenowy zakład ubezpieczeń społecznych w Tuluzie liczył w 1949 r. okrągu 227.000 ubezpieczonych. Liczba wypadków, które pociągnęły za sobą niezdolność do pracy ponad 1 dzień, wynosiła 18.224. W porównaniu z rokiem 1948 oznacza to zmniejszenie współczynnika częstotliwości z 6,7 na 4,01, czyli o 25%. Podano ciekawą statystykę wypadków przy pracy w różnych działach przemysłu francuskiego. Obszerne streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arb., Nr 1, 1951).

31 614.8—027.1/2 : 614.801.5 : 622.35 T2 — 1.52
Zapobieganie wypadkom w kamieniołomach. „Information über die Verhütung von Unfällen in Steinbrüchen“. W broszurze pod tym tytułem, wydanej przez biuro górnicze amerykańskiego ministerstwa spraw wewnętrznych, podano przyczyny niebezpieczeństw zagrażających robotnikom jak również sposoby ich zwalczania. Szczególny nacisk położono na obchodzenie się z materiałami wybuchowymi i na niebezpieczeństwo zawałania się ścian. Zarówno rodzaje kamieniołomów z punktu widzenia wydobywanego materiału, jak i metody eksploatacji są tak różne, że podane wytyczne, mające na celu wyeliminowanie wypadków, muszą być każdorazowo odpowiednio przystosowane do miejscowych warunków. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

32* 614.83:666.97 T2 — 1.52
Możliwość wypadków przy wyrobie lekkich betonów. „Pericoli nella preparazione dei calcestruzzi leggeri“.

Securitas, Roma, marz. kw. 51, s. 54; A4 2 str. — Przedruk z art. w „Arbeitsschutz“, zesz. 3, 1949. Przygotowanie lekkich betonów związane jest z niebezpieczeństwem eksplozji i pożaru. Artykuł omawia wypadki, jakie miały miejsce przy wyrobie lekkich betonów i podaje wyniki badań instytutów niemieckich. Artykuł kończy się podaniem przepisów, które powinny być przestrzegane przy wyrobie lekkich betonów.

33* 614.212:614.8—057:617.71/77 T2 — 1.52
Sinkulov L.: **Walczy z wypadkami powodującymi uszkodzenie oczu.** „Bojujeme s ocnimi urazy“. Bezpecn. Hygiene Práce. Praha, mies. Nr 3, marz. 51, s. 40; A5, 1,5 str. — Artykuł zawiera wyciąg z instrukcji dotyczącej zwalczania uszkodzeń oczu przy pracy, wydanej w ZSRR dnia 4. IV. 1940. Część AI nakazuje prowadzenie ewidencji tych wypadków co kwartał, analizowanie wypadkowości w zakładach przy udziale państwowego inspektora zdrowia. Część AII zawiera wyliczenie 13 punktów, na które należy zwrócić uwagę przy wizytacji zakładu pracy. Część AIII określa jaką drogą powinny przechodzić wnioski, dotyczące walki z urazami oczu. Wreszcie część B wylicza obowiązki pracowników służby zdrowia przy prowadzeniu akcji walki z uszkodzeniami oczu.

34 614.8—027.1:658.788.4 T2 — 1.52
Plaskie i okrągłe taśmy stalowe do opakowań. „Flache und runde Stahlbänder für Verpackung“. — Industr. Accid. Prevent. Bull. Nr 193, 1951, s. 7. — Płaskie i okrągłe taśmy stalowe, używane do wzmocnienia opakowań skrzyń, kartonowych pudeł itp., zakładane są przy pomocy narzędzi ręcznych lub maszynowo. Praca ta związana jest z niebezpieczeństwami skaleczeń oczu i rąk robotników. W artykule opisane są szczegółowe przyczyny wypadków, jak również warunki bezpiecznej pracy i ochrony osobiste, jakich należy używać przy tej pracy. Obszerne streszczenie w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

35* 628.5:665.4 T2 — 1.52
Savidge L. N., Tyrer F. H.: **Nowy płynny środek oczyszczający skórę robotników zatrudnionych przy olejach mineralnych.** „New Liguid skin cleansers for workers exposed to mineral oil. Brit. J. Industr. Med., London, tom 8, Nr 1, stycz. 51, s. 26; A4, 3 str., 6 fot. — Najodpowiedniejszym środkiem do oczyszczania rąk przy pracach z olejem mineralnym, jest mieszanka zawierająca 50% mąki drzewnej, 48% sproszkowanego mydła i 2% boraksu. Dla skóry szczególnie wrażliwej godny polecenia jest płyn, składający się z łagodnego niefluoryzującego oleju mineralnego i mydła z dodatkiem delikatnego środka dezynfekcyjnego.

36 614.889.5:615.81 T2 — 1.52
Kowarschik J.: **Nowa metoda stosowania sztucznego oddychania.** „Eine neue Methode der künstlichen Atmung“. Wr. med. Wochenschrift, Nr 21, 1950. — W przeciwieństwie do metod stosowanych dotychczas, a polegających na wentylowaniu płuc drogą mechanicznego zmniejszania i powiększania pojemności klatki piersiowej nowa metoda polega na pobudzeniu do skurczów mięśni, opasujących klatkę piersiową. Pobudzenie do skurczów następuje przy pomocy prądu elektrycznego. Aparat znajduje szerokie zastosowanie w leczeniu różnych rodzajów paraliżu oraz przy przeprowadzaniu sztucznego oddychania w wypadkach porażen elektrycznych, utonięć, uduszeń itp. Użycie aparatu jest usprawiedliwione wszędzie tam, gdzie grozi ustanie pracy serca. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

37* 616—084:616.85 T2 — 1.52
Bogdanowicz Ł. A.: **Profilaktyka nerwic.** „Profilaktika niewrozow“. Nauka i Żizn., mies., Nr 10,

paźdz. 51, s. 15; B5, 3 str., 7 rys. — Wedle Pawłowa neurozy powstają na skutek długofalowych odchyień od normy czynności systemu nerwowego. Pawłow różni następujące typy funkcji nerwów: 1) typ słaby, uczulony na bodźce i 2) kategorie typu „silnych ludzi“ a) niezrównoważony, ale opanowujący bodźce i hamulce i b) niezrównoważony i nie opanowujący hamulców i bodźców. Centralnym regulatorem bodźców i hamulców jest mózg. Zaburzenia równowagi mogą nastąpić po nadużyciu alkoholu, po zmęczeniu długotrwałym, po chorobach zakaźnych itd. Leczenie powinno polegać na uregulowaniu trybu życia. Przed snaniem unikać wzruszeń, jako też emocjonującej literatury i wykonywać lekką gimnastykę. Regularny tryb życia przywraca równowagę umysłu i ciała.

38 614.824.4:628.512:658.2 T2 — 1.52
Suchtelen H., Wannoltz N., Wiggerink G. L.: **Oznaczenie zawartości rtęci w powietrzu.** „Ein Verfahren zur Bestimmung des Quecksilbergehaltes der Luft“. Philips Technische Rundschau, Nr 3, 1949, s. 94; 7 str. — Jeśli zawartość rtęci w powietrzu przekracza 100 ug na 1 m³, przebywanie człowieka w takiej atmosferze staje się niebezpieczne. Dlatego wszędzie tam, gdzie istnieje niebezpieczeństwo zatrucia rtęcią konieczna jest stała kontrola lekarska. Artykuł opisuje działanie aparatu umożliwiającego w prosty sposób stwierdzenie ilości rtęci zawartej w powietrzu. Sposób pomiaru polega na własności rtęci pochłaniania promieni o długości 2537 Å. Streszczenie artykułu w bibl. CIOP. (Wg Sichere Arbeit., Nr 1, 1951).

39 614.8-057:621.867-78:69 T2-1.52
Dach zapewniający bezpieczeństwo. „Le toit de surete“. Cahiers Com. Prevant. s. 109. — Artykuł omawia rozmaite wypadki, które wydarzyły się w wyniku niebezpieczeństwa kierowców żurawi maszynowych przenoszących materiały na budowie. Autor czyni następnie przegląd przepisów francuskich, z tej dziedziny, wprowadzając wniosek, że ze względu na różnorodność urządzeń używanych do podnoszenia, jest rzeczą nieodzowną zobowiązać kierowników przedsiębiorstw, aby we własnym zakresie stosowali odpowiednie środki celem zapewnienia bezpieczeństwa kierowcom dźwigów, wykonujących pracę stosownie do wskazówek dawanych z dołu. Pewne typy podnośników lekkich używanych na niewielkich budowach wymagają zaopatrywania ich w dach zapewniający bezpieczeństwo. Odnosi się to zwłaszcza do żurawi maszynowych z obrotową platformą z wysięgiem dolnym do 3 m i z unoszeniem się ponad poziom podłogi roboczego stanowiska dźwigowego do 4 m. (Wg. PACT. Nr. 1, 1951).

40* 614.8:621.873:669 T2 — 1.52
Tolksdorf A.: **Co musi wiedzieć suwnicowy o swojej pracy.** Was der Kranführer von seiner Arbeit wissen muss“. wyd. II, Düsseldorf, 1950, Stahleisen, D, as, 104 str., 96 rys. — Na wstępie autor omawia w bardzo przystępny sposób zasady prowadzenia suwnic, podając jednocześnie etapy rozwojowe tych urządzeń stosowanych w hutnictwie. Omówione jest szczegółowo miejsce pracy suwnicy, jej mechaniczne i elektryczne wyposażenie, jak również umiejętności jazdy. Następnie autor charakteryzuje, właściwego suwnicowego“, dając tym samym wskazówki należytego opanowania tego zawodu. Całość uzupełniają liczne rysunki i fotografie oraz przepisy dotyczące bezpieczeństwa pracy w tej dziedzinie. Podręcznik ten nie tylko powinien być wskazany dla suwnicowego, lecz i przełożonym jego może oddać poważne usługi.

Niniejszy Przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Ligocka 8). — GIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy.

GIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych przeglądem bibliograficznym jak i kartami dokumentacyjnymi.